

Pozmeňujúci návrh
poslancov Národnej rady Slovenskej republiky Jána Benčíka, Ondreja Dostála, Alojza Baránika, Márie Kolíkovej a Moniky Kozelovej k vládnemu návrhu zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony
(tlač 1528)

V čl. I, 420. bode, § 438k sa dopĺňa odsekmi 5 a 6, ktoré znejú:

„(5) Nepodmienečný trest odňatia slobody, ktorý bol právoplatne uložený pred 31. marcom 2024 za čin, ktorý bol posúdený ako trestný čin podľa § 171 alebo § 172 vo vzťahu k omamnej látke konopy, živice z konopy alebo psychotropnej látky obsahujúcej akýkoľvek tetrahydrokanabinol, izomer alebo jeho stereochemickú variantu (THC), a ktorý by bol po 1. apríli 2024 posúdený ako iný trestný čin alebo ako čin miernejšie trestný, súd po opätovnom posúdení pomerne skrúti. Rovnako postupuje, ak za taký čin a zbiehajúci sa iný trestný čin bol uložený úhrnný alebo súhrnný trest. O pomernom skrútení trestu rozhoduje súd, v obvode ktorého sa nepodmienečný trest odňatia slobody vykonáva, a to aj bez návrhu. Rovnako postupuje súd, ktorý rozhodol o tom, že trest odňatia slobody, ktorý bol za taký čin podmienene odložený, sa vykoná.

(6) Odsek 5 sa nepoužije, ak išlo o odsúdenie za trestný čin spáchaný organizovanou skupinou alebo nebezpečným zoskupením, alebo ak bol trestný čin uvedený v odseku 5 spáchaný aj vo vzťahu k inému druhu omamnej alebo psychotropnej látky, ktorej množstvo bolo prevládajúce.“

Odôvodnenie:

Súčasnú nastavenie právnej úpravy trestania prechovávanie drogy marihuany vo všetkých jej podobách je neprimerane prísne, na čom je celospoločenská zhoda. Nová právna úprava trestnej politiky je rozsiahla a v celej svojej šírke je dlho očakávaná. Avšak osobitne tá časť novej trestnej politiky, ktorá sa týka prechovávanie drogy marihuany je vnímaná celospoločensky ako potrebná nevyhnutná zmena. Každý nový prípad, ktorý súvisí s prechovávaním tejto drogy otriasa celou spoločnosťou a stáva sa predmetom širokej verejnej diskusie, v rámci ktorej je spoločne odsudzované neprimerané trestanie páchatel'ov za tieto trestné činy.

Nakoľko panuje celospoločenská zhoda, že tresty pre páchatel'ov trestných činov súvisiacich s prechovávaním marihuany a pestovaním rastliny Cannabis sú neprimerane prísne, pričom doteraz bolo na takéto tresty odsúdených množstvo ľudí, ktorí ešte tieto tresty vykonávajú, zákonodarca by sa mal ich osudmi zaoberať a nenechať ich dovykonať tieto drakonické tresty, ktoré u mnohých ľudí činia dlhé roky.

Obzvlášť za drogovú trestnú činnosť sa človek dostane do výkonu trestu odňatia slobody veľmi ľahko. Stačí, že množstvo marihuany presiahne tých pomyselných 10 dávok, napr. nie je to 5 g ale napr. 6 g a už sa dostane do tzv. dílerského

paragrafu § 172, a je odsúdený za zločin v trestnej sadzbe 3 až 7 rokov. Po novom by mu hrozil trest za prečin do 1 roku. Nehovoriac o tom, že pri zločine môže požiadať o podmienené prepustenie až po výkone 2/3 trestu, ale za prečin už po výkone 1/2.

Ak už raz kedykoľvek v minulosti (teda nie len v posledných dvoch rokoch ako je to pri iných trestných činoch) bol odsúdený, automaticky tiež spadá do § 172, a to dokonca bez ohľadu na to, aké množstvo marihuany prechovával (mohol to byť aj 1 g), a bol odsúdený za zločin v trestnej sadzbe 5 až 10 rokov. Do 30.4.2022 boli títo ľudia odsúdení dokonca za obzvlášť závažný zločin v trestnej sadzbe 10 až 15 rokov, pričom za obzvlášť závažný zločin je možné požiadať o podmienené prepustenie až po výkone 3/4 trestu. Po novom by týmto ľuďom za prečin hrozil trest do 2 rokov.

Ide teda o skutočne výraznú disproporciu, ktorá spôsobí, že po tejto veľkej novele tak budeme mať vo výkone trestu dve skupiny odsúdených za obdobné činy: jedných po novele, odsúdených na rok alebo dva, a druhých do novely, odsúdených na sedem - osem ročné tresty, prípadne aj viac, ktorí si budú musieť tieto tresty dovykonať. Paradoxne tak odsúdení po novele vyjdú z väzenia skôr ako odsúdení dávno pred nimi (ešte pred novelou).

Tu sa žiada uviesť pár prípadov skutočných ľudí, kedy trestnoprávny postih doterajšej úpravy bol neúmerný a v porovnaní s novou úpravou vytvára veľké disproporcie.

Napr. Peter M., ktorý bol za 3 rastliny odsúdený za obzvlášť závažný zločin na 7 rokov trestu odňatia slobody (najprv na 10,5 roku). Navrhovanou právnou úpravou by bol v sadzbe 1 až 5 rokov (§172 ods. 2 písm. b)). Jeho trest teda zjavne presahuje najvyššiu možnú výmeru podľa navrhovanej úpravy (nehovoriac o tom, že súdy tresty ukladajú v dolnej polovici trestnej sadzby). Adrian H., ktorý bol zadržaný s 24g marihuany, dostal 8 rokov, pretože už bol za obdobný čin odsúdený. Podľa navrhovanej novely by bol v sadzbe 2 až 6 rokov (§ 171 ods. 3). Aj jeho trest presahuje najvyššiu možnú výmeru podľa navrhovanej úpravy.

Takýchto prípadov sú stovky (štatistiky odsúdení za § 172 len pri vyššie spomenutých dvoch kvalifikačných znakoch vykazujú za uplynulých 5 rokov cez 800 odsúdených za marihuanu). Tento zákonodarný zbor by preto nemal byť k ich osudu ľahostajný a mal by prijať právnú úpravu, ktorá umožní, že tieto drakonické tresty nebudú musieť dovykonať celé.

Takéto ustanovenie malo byť už súčasťou vládneho návrhu zákona, tak ako bolo v znení, ktoré bolo predložené do MPK. V tomto prípade nie je možné argumentovať, že by súdy nápor vecí nezvládli. Pár hodín alebo aj dní služby navyše je neporovnateľných s rokmi straty osobnej slobody, ktoré by už nemuseli byť. Nehovoriac o nákladoch štátu, kde jeden odsúdený ročne stojí 22.700 eur.

Naviac je treba pripomenúť, že nejedným rozsudkom už máme zajudikované, že terajšia právna úprava je neprimerane prísna (sudcami je preto nadužívané ust. § 39 o mimoriadnom znížení trestu). Určite by preto tiež uvítali, keby sa prísne

tresty, ktoré pre túto právnu úpravu museli uložiť a kde sami vnútorne pociťovali nespravodlivosť uloženého trestu, mohli rozumne skrátiť.

Je právom zákonodarcu rozhodnúť, či chce alebo nechce aby sa nová priaznivejšia právna úprava aplikovala aj na právoplatne odsúdených vykonávajúcich trest odňatia slobody. Avšak, najmä ak je rozdiel v predchádzajúcej a novej právnej úprave tak výrazný, že vykonávaný trest nebude ani v rámci novej sadzby, by toto malo byť samozrejmosťou.

Trestný zákon takúto úpravu už pozná, poznal ju aj starý Trestný zákon (č. 140/1961), a sudy ju vedia aplikovať.

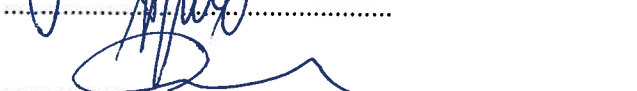

Odsek 6 zároveň zabezpečí, že dobrodenie zákonodarcu sa nebude týkať organizovaných ani zločineckých skupín, a sudy sa nebudú ani zaťažovať prípadmi odsúdených, ktorí okrem napr. pervitínu mali pri sebe aj menšie množstvo marihuany. Možnosť nového miernejšieho trestu sa tak bude týkať naozaj len tých prípadov odsúdených za omamnú látku obsahujúcu THC, ktorí do extrémne prísnych trestných sadzieb padli pre nespravodlivo nastavenú trestnú politiku v oblasti drogových trestných činov.

TRESTNÝ ZÁKON
V ZMENENOM ZVÝŠENOM
VYKONANOM PRÁVOMOCNOSTI

Podpisová listina k pozmeňujúcemu návrhu poslancov Národnej rady Slovenskej republiky Jána Benčíka, Ondreja Dostála, Alojza Baránika, Márie Kolíkovej a Moniky Kozelovej k vládnemu návrhu zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony (tlač 1528)

Meno a priezvisko

Podpis

1. Ján BENČÍK	
2. Mária KOLÍKOVÁ	
3. Ondrej DOSTÁL	
4. Peter OSUSKÝ	
5. Alojz BARÁNKA	
6. Tomáš LETOŠIČ	
7. Vladimír LEDECKÝ	
8. Karol GALEK	
9. JANA ŽITTO ČIGÁNIKOVÁ	
10. JURAJ KRÓPA	
11. PETER ČERNÝ	
12. JÁN ORAVEC	
13. BLAŽENA OBHÚSKA	
14. FIANELA AČTIN	
15. Anna ZEMANOVÁ	